

Jaarverslag Stichting Onderzoek Scholekster (SOS)

2023

Het eerste 'Jaar van de Scholekster' in 2008 was niet voldoende om te Scholekster te helpen en omdat het nog steeds niet goed gaat met de Scholekster is ook 2023 uitgeroepen tot 'Jaar van de Scholekster'. In het kader daarvan zijn er in het voorjaar door SOS twee ringleeschallenges georganiseerd, is de invoer van <https://www.scholeksterophetdak.nl> verbeterd en is een prototype van een Scholekster-schuilplek ontwikkeld. Daarnaast is in januari onze website www.scholekster.org online gegaan, zijn er folders gemaakt en is er met zenders onderzoek gedaan aan de broedende Scholeksters op de Hoge Berg op Texel.

Doelstelling

De Stichting Onderzoek Scholekster stelt zich ten doel onderzoek aan Scholeksters te stimuleren en de bescherming te verbeteren. Het uiteindelijke doel is om de neergaande trend van deze soort in Nederland te keren.

In de komende jaren richt de aandacht zich daarom op de Scholeksters die in Nederland broeden, doortrekken en overwinteren. Omdat Scholeksters zich niets aantrekken van landsgrenzen zullen we daar waar nodig ook samenwerkingsverbanden op internationaal niveau aangaan.

De stichting poogt haar doelen te bereiken door:

1. Het in kaart brengen van bedreigingen en mogelijke beschermingsmaatregelen, zowel in de stad als ook aan de kust en in de buitengebieden.
2. Het stimuleren en coördineren van onderzoek aan Scholeksters door vrijwilligers in Nederland, inclusief de recente trend van het broeden in stedelijk gebied.
3. Het onderhouden van contacten en het samenbrengen van onderzoekers, ringers, waarnemers en andere betrokkenen.
4. Verbeteren en uitbreiden van onze communicatie via de eigen website, nieuwsbrieven en pagina's op sociale media, zoals facebook.

In het beleidsplan 2021-2025 (bijlage 1) staat beschreven welke activiteiten en plannen de stichting voor de komende jaren heeft.

Gegevens stichting en samenstelling bestuur

Stichting Onderzoek Scholekster is opgericht in 2019 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 74489909, RSIN 859921785.

Triodos bank: NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stichting Onderzoek Scholekster.

De stichting heeft in 2019 een ANBI notering aangevraagd en toegekend gekregen. Gegevens van de stichting staan op de website [Over de Stichting - Stichting Onderzoek Scholekster](#).

De stichting is te bereiken via email: SOSscholekster@gmail.com en is formeel gevestigd op het adres Beatrixlaan 117, 1791 GB Den Burg.

Begin 2023 heeft er een bestuurswisseling plaatsgevonden. John Brands heeft zich teruggetrokken en Bert Dijkstra heeft zijn plaats ingenomen. De zittingstermijn van een bestuurslid is drie jaar. We bedanken John voor zijn inzet en enthousiasme als bestuurslid van onze stichting en mede dankzij hem is 'Scholekster op het Dak' van de grond gekomen.

Het bestuur van de stichting bestaat in 2023 uit:

- Bruno J. Ens – voorzitter
- Jenny S.M. Cremer - secretaris
- Bart Sjoerdsma – penningmeester
- Bert Dijkstra – algemeen bestuurslid

De stichting heeft geen winstoogmerk en bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Activiteiten in 2023

Organisatie

- Het bestuur heeft in 2023 zeven keer vergaderd. Met uitzondering van een kort overleg op het Scholeksterweekend zijn alle vergaderingen digitaal gehouden.
- Het beleidsplan 2021-2025 is aangehouden, de doelstellingen en plannen zijn nog steeds actueel en er zijn geen wijzigingen of aanvullingen op aangebracht. Het beleidsplan 2021-2025 is als bijlage aan het jaarverslag toegevoegd.
- De stichting heeft vier werkgroepen: Scholekster op het Dak, Ringers en Waarnemers, Kust en Bescherming en Communicatie.
- In januari is de website van de stichting online gegaan: www.scholekster.org. Op deze website worden nieuwsberichten geplaatst, is er informatie te vinden over diverse onderwerpen (zoals het ringen van Scholeksters, het aflezen van kleurringen en Scholeksters op het Dak) en kan er via het contactformulier contact gezocht worden met de stichting. De site is nog niet helemaal af. Zo moet er nog een overzicht van publicaties en rapporten komen, een activiteit die in 2024 zal worden opgestart. Ook de interactieve kaart van ringgroepen en ringgebieden zal worden geactualiseerd.
- Op de landelijke dag van SOVON op 25 november 2023 heeft de stichting met een stand aandacht gevraagd voor de Scholekster en het werk van de stichting.
- 2023 was het (tweede) Jaar van de Scholekster en een deel van activiteiten van de stichting hebben in het teken hiervan gestaan. Er zijn twee ringlees-challenges gehouden: Een voor het in het broedgebied aflezen van als kuiken geringde Scholeksters. De onderliggende vraag was waar de jonge Scholeksters als broedvogel weer opduiken. Zie ook het nieuwsbericht '[Ringlees challenge sozen](#)'
- De tweede challenge ging over het aflezen van tweede kalenderjaar vogels. Deze Scholeksters zijn er nog niet aan toe om te gaan broeden en blijven vaak in het overwinteringsgebied. Zie nieuwsbericht '[Ringlees challenge tweede kalenderjaar](#)'.
- Verder is de invoer van <https://www.scholeksterophetdak.nl/> verbeterd om van meer broedparen in de stad betrouwbare gegevens te krijgen over het broedsucces.
- Er is ook een prototype van een Scholekster-schuilplek voor dakbroeders ontwikkeld en verspreid.

Soos in Houten (foto Sjerp Weima)

Onderzoek

Uit de opbrengsten van het Waddenvogelfestival 2023 konden 20 zenders voor de Scholeksters op de Hoge Berg op Texel aangeschaft worden. De Agrarische Natuurvereniging De Lieuw betaalde 10 zenders. Er werd samengewerkt met onderzoekers van het NIOZ in het Watlas-project. Achttien broedvogels zijn met een zender uitgerust en vooral de voedselvluchten naar o.a. het Balgzand konden op deze manier zichtbaar gemaakt worden, zie ook het [nieuwsbericht](#) hierover. Er zijn ook twaalf bijna vliegvlugge kuikens van een zender voorzien.

In 2023 heeft Vogelbescherming Nederland, in samenwerking met SOVON en onze stichting een begin gemaakt met de aanvraag bij het Waddenfonds voor de Scholekster als Waakvogel in het project Wij en Wadvogels fase 2. Een aantal andere wadvogels is onderdeel van het waakvogel project. Hoewel de Scholekster als waakvogel op de begroting stond is er nog geen dekkende financiering gevonden door VBN. Wel is er financiering voor de demografische monitoring van Scholeksters in het kader van Wij en Wadvogels fase 2. Daarvoor zal SOS een offerte maken in 2024.

Werkgroepen

Scholekster op het dak

2023 was het 5e jaar van het citizen science project www.scholeksterophetdak.nl. Het SOHD-team bestond dit jaar uit Arjan Haaijema, Aniek Brugman, Jenny Veldt, Rafael Martig, Bert Dijkstra en Marie-José Brandsma. Daarnaast hebben we assistentie gehad van het Informatiecentrum van VBN, in de personen van Karen Dijkman en Ronald Schrijber.

Het was goed te merken dat er tijdens dit 'Jaar van de Scholekster' extra publiciteit was voor de bonte pieten, want er zijn ruim 1300 nesten aangemeld. Dit is het hoogste aantal meldingen sinds het begin van het project. Daarnaast hebben we in totaal 2928 persoonlijke mailwisselingen gehad met deelnemers, waarbij we veel informatie en tips hebben kunnen geven. In mei/juni was er een lange warme en droge periode, en in juli een lange natte periode, met als gevolg dat de dakbroeders het in het begin erg moeilijk hadden en verschillende paartjes daarna nog aan een tweede leg zijn begonnen.

De meeste deelnemers aan Scholekster op het Dak zijn erg betrokken bij 'hun' Scholeksters. Velen hadden al eerder meegedaan, maar er was dit jaar ook een groot aantal nieuwe deelnemers. De ondersteuning en adviezen van onze kant werden zeer gewaardeerd en stimuleerden de bewoners om zich voor de Scholeksters in te zetten. Het project SOHD draagt dan ook in aanzienlijke mate bij aan de bewustwording rond de situatie van de Scholekster in ons land.

Daarnaast helpt het project mee aan het verhogen van het broedsucces van de stadsbroedende Scholeksters, door de actieve betrokkenheid van de deelnemers, die regelmatig maatregelen nemen (zoals het dak verbeteren, voorzien in schuilgelegenheid en/of water voor de jongen, jongen verplaatsen die op onveilige plekken rondlopen, contact opnemen met gemeente, woningbouwvereniging, etc.), vaak met aantoonbaar succes. Regelmatig betrekken deelnemers ook andere buurtbewoners bij het verhaal, bv. door een bericht te plaatsen in het buurtkrantje of op social media.

Scholeksters die op daken broeden hebben over het algemeen weinig bescherming tegen de zon (bij hitte) en tegen roofvogels, en bij droogte geen water. Een schaduwplekje en regelmatig water zal de overlevingskans van de kuikens verhogen. In 2023 is, in samenwerking met Vivara en gesubsidieerd door het Jaap Duijn Vogelfonds en Vogelbescherming Nederland, begonnen met het ontwerpen en uittesten van een schuilplek op het dak. Het prototype bleek nog wel wat tekortkomingen te hebben en voor het volgende broedseizoen zullen aanpassingen gedaan worden.

Nadat eerdere pogingen waren mislukt heeft de Scholekster in 2023 meegedaan aan 'Beleef de Lente'. Op een dak in Assen heeft een paartje Scholekster voor de camera drie eieren uitgebroed. Helaas hebben de kuikens het niet gered, twee werden door een buizerd gepakt en de derde

verdween van het dak. Omdat de ouders geringd waren kon worden vastgesteld dat dit derde kuiken het ook niet heeft gehaald.

Ringers en Waarnemers

In 2023 is hard gewerkt aan de individudatabase voor alle Scholeksters en aan het eind van het jaar is deze online gekomen. Alle ringgegevens van geringde individuen worden in deze database opgenomen en gedeeld met de database van [Submit CR-Birding](#), waar waarnemers hun aflezingen kunnen invoeren. Koppeling van aflezingen met ringgegevens levert de life history van de geringde vogels. Vanuit de Scholekster Individu Database worden ook de gegevens van de ringvangsten geupload naar griel. Aan de nieuwe ringinvoer is gewerkt, maar die invoer was eind 2023 nog niet operationeel.

In 2023 is er twee keer een Scholeksterweekend gehouden. Het Scholeksterweekend brengt iedereen die iets met Scholeksters doet, onderzoekers, waarnemers, ringers en andere belangstellenden, bij elkaar. Er worden presentaties gehouden, maar ook wordt er gezamenlijk kleurringen afgelezen. Daarmee hopen we een bepaalde regio wat meer aandacht te geven en extra af te lezen. Mede daarom wordt het Scholeksterweekend steeds op een andere plek georganiseerd.

Voor het seizoen 2022/2023 werd het weekend van 27-29 januari in Piaam gehouden. En omdat de vraag speelde of eind januari al veel Scholeksters naar hun broedgebieden vertrekken werd het weekend voor het seizoen 2023/2024 in november (10-12) georganiseerd in Burg Haamstede. De conclusie is dat januari voor deelname toch een betere tijd is voor het Scholeksterweekend en daarom zal het volgende weekend (seizoen 2024/2025) weer in januari gehouden worden.

De stichting voorziet de ringers van kleurringen en metalen ringen. Dankzij subsidie van de stichting Van der Hucht de Beukelaar konden we dit jaar weer nieuwe ringen aanschaffen.

Naast het uitgeven van kleurringen wordt door vrijwilligers van de stichting ook de invoer van de vangsten in de database gecontroleerd. De gegevens worden daarna toegevoegd aan de Individudatabase en beschikbaar gesteld aan [Submit CR-Birding](#). Het controleren van de gegevens is een tijdrovend proces wat jarenlang door Greta van Hoorn is uitgevoerd; inmiddels is zij gestopt en hebben andere vrijwilligers het werk overgenomen. Wij zijn haar erg dankbaar voor al haar werk en inzet.

Er is ook begonnen met het valideren van de waarnemingen. Dit gebeurt deels automatisch met geprogrammeerde validatie-regels en deels handmatig. Correspondentie over waarnemingen verloopt via het email adres markedoystercatcher@gmail.com

Gekleurringde Scholekster (foto Sjerp Weima)

- Kust en buitengebied

De werkgroep heeft eenmaal overlegd. Het Jaar van de Scholekster heeft voor veel extra werk gezorgd. De leden van de werkgroep Kust en Buitengebied hebben hun tijd vooral hieraan besteed.

- Communicatie

Begin januari 2023 is de website www.scholekster.org online gegaan. De website is nog niet helemaal af, zo moet er nog een overzicht van rapporten en publicaties gemaakt worden, maar veel informatie over de Scholeksters in Nederland is hier al te vinden. Er worden er regelmatig nieuwsberichten op gezet en informatie over de stichting gegeven. Ook de interactieve kaart van ringgroepen en ringgebieden zal worden geactualiseerd.

In 2023 zijn de vier nieuwsbrieven rond gestuurd.

In het najaar van 2023 zijn de folders van SOS verschenen. Het samenstellen en drukken van de folders is mogelijk gemaakt door financiering uit de opbrengst van het Waddenvogelfestival 2023 op Texel. De folders geven vanuit verschillende invalshoeken informatie over Scholeksters. Ze worden verspreid via onze stands, maar ook zijn ze te verkrijgen bij verschillende bezoekerscentra en andere openbare plekken. Een pdf van de folder is te downloaden via de website: [SOS-scholekster folder drieluik-.pdf](#)

SOS folder (foto Jenny Cremer)

Financiële jaarrekening

Staat van baten en lasten 2023

Verkort overzicht SOS Baten & Lasten 2023			
Baten		Lasten	
Persoonlijke giften	5,750	SOS Website ontwikkeling	7,607
Vd Hucht de Beukelaar	3,030	SOHD aanpassingen	6,686
Cultuurfonds	7,500	SOVON challenge ringlezen	2,729
VBN IJsvogelfonds	6,685	Scholekster Schuilgelegenheid	2,835
Vogelbescherming Nederland	5,000	Watlas zenders NIOZ	9,680
De Lieuw Texel	1,210	Folder SOS	1,446
Duijn Vogelfonds	2,500	Websites, e-mail & cloud	2,177
Bijdragen Waddenvogelfestival 2023	6,500	Bestuur & Bank	475
Totaal baten	38,175	Totaal lasten	33,635

Verkort overzicht SOS balans per 31 dec 2023

Verkort overzicht SOS balans per 31 dec 2023			
Activa		Passiva	
Saldo Rek Courant Triodos	20,664	Eigen Vermogen	4,683
Debiteuren	0	Crediteuren	
Vooruit betaalde kosten	0	Kleurringen Vogels	2,931
		Onderhanden werk	
		Sovon CR Birding	8,050
		Wageningen research	5,000
Totaal activa	20,664	Totaal passiva	20,664

Toekomstperspectief.

In 2020 is de stichting gestart met de uitvoering van de in haar beleidsplan 2021-2025 aangegeven plannen en activiteiten. Nu er inmiddels een aantal van de plannen en activiteiten zijn gerealiseerd zal in 2024 het beleidsplan, daar waar nodig, worden aangepast en bijgewerkt.

Belangrijke activiteiten voor 2024 en daarna zijn:

- het ondersteunen van ringers en ringgroepen, o.a. met ring- en vangmateriaal.
- het stimuleren van het aflezen van gekleurde Scholeksters, in het bijzonder in het binnenland tijdens de broedtijd.
- het organiseren van het jaarlijkse scholeksterweekend.
- het zesde jaar van het project 'Scholeksters op het Dak'
- het stimuleren van het gebruik van scholeksters-beschermingsmiddelen, zoals schuilplek op het dak en broedplatforms.
- stimuleren van het meten van broedsucces.
- fondswerving

Met dank aan....

Het werk van de Stichting Onderzoek Scholekster is niet mogelijk zonder de steun van anderen. Naast de inzet van onze vrijwilligers hebben in 2023 (en daarvoor) onderstaande organisaties door financiële steun en/of door middel van samenwerkingsverbanden het werk mede mogelijk gemaakt.

Bijlage 1

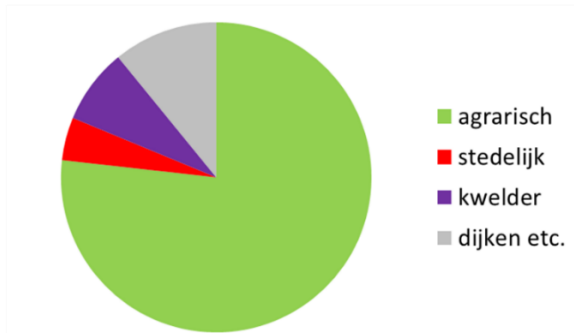
Beleidsplan Stichting Onderzoek
Scholekster
2021-2025

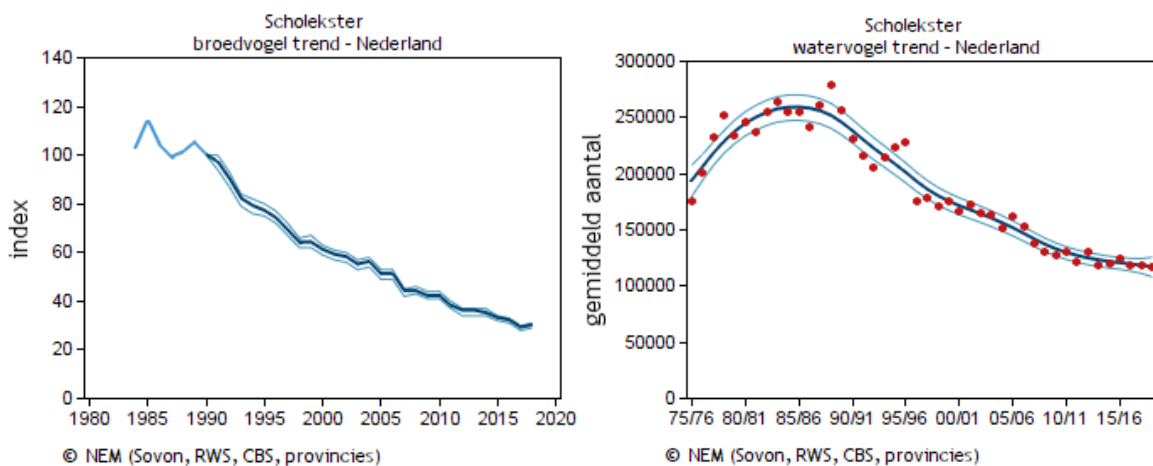

Inleiding

Een belangrijk deel van de wereldpopulatie van de Scholekster (*Haematopus ostralegus*) broedt en overwintert in Nederland. In de winter is het een karakteristieke wadvogel en in de zomer een bekende weidevogel. Maar er broeden ook Scholeksters op kwelders en dijken langs de kust en meer en meer ook op daken in stedelijk gebied (Figuur 1). Het gaat echter al 30 jaar slecht met de Scholekster en de populatie is ondertussen meer dan gehalveerd (Figuur 2). Een dramatisch snelle afname voor een soort die wel 46 jaar oud kan worden.

Figuur 1. Verdeling over verschillende habitats van in Nederland broedende Scholeksters (Ens et al. 2011).

Figuur 2. Links: trend in de broedpopulatie van de Scholekster in Nederland. Vanaf 1990 is ook de standaardfout rond de trend berekend (Bron: www.sovon.nl). Rechts: trend in het aantal niet-broedende Scholeksters in Nederland. Weergegeven is het seizoensgemiddelde en de met trendspotter berekende trendlijn, inclusief betrouwbaarheidsinterval (Bron: www.sovon.nl).

In 2008 is door Vogelbescherming Nederland en Sovon Vogelonderzoek Nederland het jaar van de Scholekster georganiseerd om aandacht te vragen voor deze dramatische afname en om nader onderzoek te doen naar de oorzaken daarvan. Die oorzaken blijken divers en de Scholekster heeft tegenwoordig zowel in de winter als in de zomer een groot aantal problemen. Omvang en aard van die problemen kan bij deze extreem lang levende soort alleen achterhaald worden door een flink aantal jaren in een groot aantal gebieden onderzoek te doen. Om die reden werd begonnen met het opzetten van een *citizen science* netwerk van ringers die Scholeksters individueel kleurringen (zowel adulte dieren als bijna vliegvlugge kuikens) en waarnemers, die de individueel gemerkte Scholeksters aflezen en vaak ook fotograferen.

Figuur 3. Links: dichtheidskaart (aantal broedparen per 100 ha) van de Scholekster in Nederland (Ens et al. 2011). Midden: schema van de problemen waar de Scholekster tegenwoordig mee te maken heeft in de broedgebieden en de overwinteringsgebieden (<https://www.chirpscholekster.nl/>). Rechts: verspreiding van de in Nederland overwinterende Scholeksters (Ens et al. 2011).

Het in 2016 gestarte onderzoeksproject [CHIRP](#), dat beoogt het relatieve belang en het cumulatieve effect van de verschillende bedreigingen te bepalen in de hoop het tij te kunnen keren (Figuur 3), bewijst hoe belangrijk dit *citizen science* netwerk is om goede schattingen te krijgen van de overleving in verschillende gebieden. Ook helpt dit onderzoek de verbinding te leggen tussen de verschillende overwinteringsgebieden en broedgebieden.

Doelstelling SOS en te verrichten werkzaamheden

De bevindingen uit het genoemde CHIRP onderzoek hebben duidelijk gemaakt dat het *citizen science* netwerk moet worden versterkt en uitgebreid. De ringers en waarnemers moeten beter worden ondersteund en het netwerk moet worden uitgebreid met weidevogelbeschermers en waar mogelijk ook het grote publiek. Daar komt bij dat de huidige ondersteuning vanuit [CHIRP](#) eind dit jaar wegvalt omdat het project en de financiering ervan dan aflopen. Om die reden is begin april 2019 de Stichting Onderzoek Scholekster (afgekort SOS) opgericht. De stichting heeft tot doel het initiëren, stimuleren en (laten) uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar Scholeksters en hun leefgebieden, om hiermee bij te dragen aan hun bescherming. Uiteindelijke doel is om de neergaande trend van deze soort in Nederland te keren. In de komende jaren richt de aandacht zich op de Scholeksters die in Nederland broeden, doortrekken en overwinteren. Omdat de Scholeksters zich niets aantrekken van landsgrenzen zullen we daar waar nodig op termijn ook samenwerkingsverbanden op internationaal niveau aangaan.

De stichting beoogt haar doelen te bereiken door:

1. Het in kaart brengen van bedreigingen en mogelijke beschermingsmaatregelen, zowel in de stad als ook aan de kust en in de buitengebieden.
2. Het stimuleren en coördineren van onderzoek aan Scholeksters in Nederland, inclusief de recente trend van het broeden in stedelijk gebied.
3. Het onderhouden van contacten en het samenbrengen van onderzoekers, ringers, waarnemers en andere betrokkenen.
4. Verbeteren en uitbreiden van onze communicatie via nationale media, de eigen website, nieuwsbrieven en pagina's op sociale media, zoals de Scholekster pagina op Facebook.

Hieronder zullen deze doelstellingen nog verder vertaald worden naar uit te voeren werkzaamheden. De hierboven genoemde eigen website is er nog niet en de eerste prioriteit van de stichting is daarom nu het bouwen en onderhouden van een eigen, interactieve website, waarmee de volgende groepen ondersteund en gestimuleerd moeten worden:

1. Ringers en ringgroepen
2. Aflezers en waarnemers
3. Beschermers en hun organisaties (bijvoorbeeld weidevogelbeschermers, Dierenbescherming)
4. Betrokken burgers en het grote publiek (met name in de stad)
5. Professionele onderzoekers

Daarnaast zal de website algemene kennis over de Scholekster beschikbaar gaan stellen aan eenieder met interesse, net als relevante wetenschappelijke studies en onderzoeksrapporten voor een kleinere doelgroep. Ook zal er ruimte zijn voor nieuws en interactie met alle doelgroepen. De website zal een belangrijke ondersteuning vormen voor ringers en ringgroepen, naast een meer praktische ondersteuning op het gebied van vangmateriaal en aanschaf van ringen en kleurringen. In combinatie met de bestaande monitoring, zoals de watervogeltellingen en de broedvogelmonitoring van [Sovon Vogelonderzoek Nederland](#), zou de website ons in staat stellen een goed beeld te vormen van het reilen en zeilen van de Scholeksterpopulatie. Wat aan dit overzicht nog ontbreekt is een jaarlijkse landelijke telling van jonge Scholeksters. De ambitie is hier komende jaren een begin mee te maken.

Om de doelstellingen van onze stichting op termijn te kunnen realiseren worden de volgende werkzaamheden voorzien:

Bedreigingen in kaart brengen en beschermingsmaatregelen voorstellen en/of initiëren

- ✓ Kritisch volgen van activiteiten en ontwikkelingen in de broed- en overwinteringsgebieden die een bedreiging kunnen zijn voor de scholeksterpopulatie.
- ✓ Beschermingsactiviteiten initiëren waar en wanneer gepast. Indien middelen van de stichting toereikend zijn hier ook financiële ondersteuning aan verlenen.
- ✓ Meer aandacht vragen voor de bescherming als weidevogel. Scholeksters broeden laat en vaak wordt de nestbescherming al gestopt voordat de laatste scholeksters hebben gelegd. Daarnaast verdient het aanbeveling als er meer aandacht komt voor bescherming in de kuikenfase.
- ✓ Ondersteunen van bescherming van Scholeksters in het stedelijk gebied middels het initiatief 'Scholeksterophetdak.nl'. Via dit initiatief is onze stichting inmiddels ook aangesloten bij het nieuwe Nationaal Daken Plan wat moet leiden tot meer natuurinclusief bouwbeleid in heel Nederland.

Onderzoek stimuleren en coördineren

- ✓ Organiseren van een jaarlijkse jongentelling in juni (dit betreft de jonge vogels die in hun tweede levensjaar nog niet naar het broedgebied terugkeren, maar in het overwinteringsgebied blijven overzomereren)
- ✓ Stimuleren dat verzamelde gegevens ook worden geanalyseerd en gepubliceerd. Leggen van verbanden tussen afzonderlijke onderzoeksprojecten waar gepast. Indien middelen van de Stichting toereikend zijn hier ook financiële ondersteuning aan verlenen.
- ✓ Bijdragen aan eventuele fondsenwerving voor onderzoeksprojecten die gebruik maken van het netwerk van vrijwilligers en door vrijwilligers verzamelde gegevens.
- ✓ Vrijwillige ringers ondersteunen en begeleiden.
  - Jaarlijks inventariseren van behoefte aan metalen VT-ringen en kleurringen bij de ringgroepen.

- Op basis van behoeften nieuwe metalen VT-ringen en kleurringen aanschaffen en verdelen onder de ringgroepen.
- Handleiding opstellen over vangmethoden en het aanbrengen van kleurringen.
- Handleiding opstellen voor het nemen van biometrische maten.
- ✓ Vrijwillige waarnemers ondersteunen en begeleiden
  - Waarnemingen van gekleurringde Scholeksters kunnen worden ingevoerd in een website, medio 2020 is de overstap gemaakt naar een nieuwe website (van [Wadertrack](#) naar [Submit CR-birding](#)). Deze overstap wordt betaald vanuit het door TTW gefinancierde onderzoeksproject [CHIRP](#).
  - Met ingang van 2021 een jaarlijkse financiële bijdrage voor het in de lucht houden van de waarnemingswebsite [Submit CR-Birding](#).
  - Inventariseren van wensen van ringers en waarnemers ten aanzien van het verbeteren van de waarnemings-website [Submit CR-Birding](#) en waar nodig nieuwe fondsen verzamelen om de noodzakelijke aanpassingen in het programma te laten doen.
- ✓ Een algemene, overkoepelende SOS website bouwen en onderhouden die de verbinding legt tussen professioneel onderzoek aan Scholeksters en alle vrijwilligers die onderzoek doen aan Scholeksters (vogels vangen en kleurringen, geringde vogels aflezen, tellingen verrichten, en waarnemingen verzamelen betreffende het broedsucces). Ook professionele en vrijwillige weidevogelbeschermers zullen hier 'hun ei kwijt kunnen'. Vanaf medio 2021 hoopt SOS een eigen website te hebben;
  - Die de doelstelling van de stichting en de te verrichten werkzaamheden beschrijft en verder helpt vorm te geven door samenwerkingen te stimuleren en vergemakkelijken
  - Die contactgegevens van de stichting geeft
  - Die op termijn ook functionaliteit bevat om een netwerk van Scholeksterliefhebbers te onderhouden waaruit ondersteuning en donaties kunnen worden gegenereerd
  - Die een overkoepelende link legt met bestaande websites en sociale media:
    - [Submit CR-Birding](#) – waar aflezingen van gekleurringde Scholeksters kunnen worden ingevoerd
    - [Scholekster op het Dak](#) waar waarnemingen van Scholeksters in de stad en de bebouwde omgeving kunnen worden ingevoerd en advies wordt gegeven over bescherming (actief sinds 2019)
    - [CHIRP](#) met nieuws over het door NWO-domein Toegepaste en Technische Wetenschappen (TTW) gefinancierde onderzoeksproject [CHIRP](#) (*Cumulative Human Impact on biRd Populations*)
    - De [birdring app](#)
    - Gerelateerde websites zoals die van weidevogelbeschermers en de Scholekster facebook pagina maar ook relevant nieuws uit andere media
    - Informatie over trends en verspreiding via links naar www.sovon.nl
    - Handleidingen voor Scholeksters vangen, meten en (kleur)ringen

Onderhouden van een netwerk

- ✓ Jaarlijks organiseren van een Scholeksterweekend met als doelen:
  - Contacten tussen professionele onderzoekers, vrijwillige ringers, vrijwillige aflezers en beschermers te versterken
  - Uitwisseling van onderzoekservaringen en waargenomen bedreigingen
  - Aflezen van gekleurringde Scholeksters in de omgeving van de bijeenkomst
  - Het landelijk netwerk van scholeksterliefhebbers verder uitbouwen en onderhouden, ook om ingezet te worden voor onderzoek en bescherming

- ✓ Bouwen en onderhouden van een netwerk met onderzoeksinstituten, beschermingsorganisaties, media, overheden en andere stakeholders
  - Intentie om hiermee onderzoek, bescherming en fondsenwerving te faciliteren

Communicatie

- ✓ Creëren van urgentie en aandacht voor de Scholekster om onderzoeks- en beschermingswerk te ondersteunen en fondsenwerving te vergemakkelijken.
- ✓ Verspreiding van opgedane kennis via
  - Landelijke media (kranten, radio en televisie)
  - Sociale media waaronder Scholekster Facebookgroep
  - Berichten op de toekomstige eigen website
- ✓ Minimaal twee keer per jaar een nieuwsbrief
- ✓ Aanwezigheid en presentaties op relevante congressen en evenementen

Fasering over de periode 2021-2025

Een aantal activiteiten zijn reeds bestaand en zullen ook in de komende jaren doorgang blijven vinden. Dit betreft bijvoorbeeld het jaarlijkse Scholeksterweekend, alle ring- en afleesactiviteiten en het 'Scholeksterophetdak.nl' initiatief dat met participatie van betrokken burgers waardevolle onderzoeksresultaten oplevert voor dakbroedende Scholeksters.

Belangrijkste stap om te zetten voor 2021 is het bouwen van de eerder genoemde overkoepelende website. Deze zal ondersteunend zijn voor de verdere integratie van de activiteiten qua onderzoek en bescherming van de Scholekster zoals aangegeven in de doelstelling van SOS. Gezien het benodigde budget hiervoor zal als eerste stap de financiering hiervan rond moeten komen.

In de jaren 2022 en 2023 willen we de diverse activiteiten op en via de website verder versterken en intensiveren. Het jaarlijks gaan tellen van jonge Scholeksters in heel Nederland is daarbij één van de belangrijkste te behalen doelen. Hiertoe zal ook de organisatie binnen onze stichting een verdiepingsslag behoeven met het uitbreiden van de commissies.

Vanaf 2024 is de intentie om onze onderzoeksactiviteiten ook uit te breiden naar omliggende Scholeksterlanden zoals België, Duitsland en Denemarken. Vertegenwoordigers uit die landen zijn nu ook al betrokken bij diverse onderzoeken en nemen soms ook deel aan het jaarlijkse Scholeksterweekend.

In 2025 zouden we een beschermingsplan willen presenteren op basis van alle onderzoek en ervaringen in de jaren 2021-2024. Met dit plan willen we alle betrokken partijen informeren over de benodigde interventies en waar nodig ook maatschappelijk draagvlak daarvoor creëren. Een eerste stap hiertoe is de participatie van SOS in het Nationaal Daken Plan die dit jaar al tot stand is gekomen.

Over de Stichting Onderzoek Scholekster

De Stichting Onderzoek Scholekster is opgericht in 2019 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 74489909. RSIN 859921785. Triodos bank: NL65 TRIO 0379 6568 68 t.n.v. Stg Onderzoek Scholekster. Email SOSscholekster@gmail.com.

Het bestuur bestaat uit:

- Bruno J. Ens – voorzitter

- Jenny S.M. Cremer - secretaris
- Jacob Jan de Vries – penningmeester
- Bert Dijkstra – algemeen bestuurslid

De stichting heeft geen winstoogmerk en bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Organisatie en commissies

Om op termijn meer slagkracht te krijgen bestaan er naast het bestuur ook een aantal commissies op deelgebieden uit het SOS-beleidsplan (deels nog op te starten). Die commissies worden aangestuurd door de verschillende SOS-bestuursleden.

Als aansturingsmodel zullen de bestuursleden in de SOS bestuursvergaderingen naast algemene SOS zaken straks ook punten naar voren die met ‘hun’ commissies betrekking hebben. Naast deze vergaderingen hebben de commissies zelf ook hun eigen bijeenkomsten (of afspraken via videobellen in deze tijden van coronamaatregelen). Wanneer gepast kunnen commissies ook op ad hoc basis aansluiten bij een SOS-bestuursvergadering. In de opzet van de SOS commissies wordt zoveel mogelijk beoogd de hoofdpunten van het beleidsplan te volgen. Hieronder is kort weergegeven hoe zich dat vertaalt in vier afzonderlijke commissies:

- 1) *Onderzoek en bescherming kust en buitengebied*
Deze nieuw op te starten commissie zal voor een deel de huidige activiteiten van CHIRP gaan overnemen en vooral verbindend/coördinerend gaan opereren.
- 2) *Onderzoek en bescherming stad*
Dit zal grotendeels een voortzetting zijn van het huidige Scholeksterophetdak.nl team. Onderdeel van dit team zal ook jaarlijks een onderzoeker vanuit de WUR/NIOO zijn voor de verwerking van de onderzoeksgegevens.
- 3) *Netwerk ringers en waarnemers*
Bij elkaar brengen van alle huidige individuele initiatieven rondom het ringen. Deze commissie leidt ook de finale overgang van [Wadertrack](#) naar [CR-birding](#) en organiseert het reeds enkele jaren bestaande jaarlijkse Scholeksterweekend. Deze commissie is in feite een hergroepering van reeds bestaande activiteiten.
- 4) *Communicatie*
Het beheren en actueel houden van de overkoepelende SOS website waar alle huidige scholeksterinitiatieven op een toegankelijke en logische manier samenkomen. De huidige Facebookpagina valt ook in deze scope, net als de woordvoering richting media. Ook alle andere vormen van publiciteit vallen onder deze commissie.

Wijze van verwerving van inkomsten

De stichting probeert financiering van haar doelen te verwezenlijken middels subsidieaanvragen, legaten, schenkingen, giften en andere vormen van fondsenwerving. Er is een bankrekening geopend om ontvangen subsidies te beheren en projectkosten uit te betalen.

Beheer en besteding vermogen

Het vermogen wordt opgebouwd uit toegekende subsidies, legaten, schenkingen en giften en staat op de bankrekening, c.q. spaarrekening. Van daaruit worden projecten gefinancierd waarvoor subsidie is aangevraagd. Qua verslaggeving en verantwoording heeft SOS de intentie om zich te houden aan de richtlijnen zoals vastgesteld door Goede Doelen Nederland.

Partners

Op dit moment werkt onze stichting samen met onder andere Sovon Vogelonderzoek Nederland, Vogelbescherming Nederland en het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW). Als onderdeel van het publiciteitsplan zijn ook relaties opgebouwd met Vroege Vogels en diverse landelijke en regionale dagbladen.